Інститут Економічних Досліджень та Політичних Консультацій

Місячний Економічний Моніторинг України

№12 (134), грудень 2011 року

Резюме

Тема місяця: **Бізнес очікування**

Політика: Місія МВФ завершилась без домовленості щодо виплати наступного траншу позики.

Реальний сектор: Сільське господарство прискорило зростання до 16,6% дпр завдяки рекордному врожаю.

Галузеві новини: В жовтні розпочалась приватизація в енергетичному секторі.

Зовнішній сектор: Дефіцит поточного рахунку розширився в жовтні до 1,5 млрд дол. США через зростання імпорту на фоні слабкого зовнішнього попиту..

Фіскальна політика: Дефіцит бюджету залишився значно нижчим, ніж було заплановано на перші десять місяців 2011 року.

Соціальна політика: Пенсійний фонд стикнувся із значним розривом ліквідності, який покривався за рахунок позик Казначейства.

Ринок праці: Нерівність у рівні заробітної плати у 2011 році залишилась близькою до минулорічного.

Монетарна політика: Зростання ІСЦ уповільнилось до 5,2% дпр у жовтні.

Фінансові ринки: Попит на ОВДП залишався низьким у листопаді.

Тема місяця: Ділові очікування

Економічні настрої в Україні

Олександра Бетлій, Оксана Кузяків

Більшість міжнародних організацій погіршили свої прогнози щодо зростання світової економіки. В ЄС очікування щодо економічного розвитку є дуже песимістичними з прогнозом рецесії в кінці 2011 року та у 2012 році. Значні боргові проблеми в багатьох країнах-членах ЄС змусили їх лідерів зібратись не ще один надзвичайно важливий саміт щодо майбутнього ЄС. Ситуація в США також не є дуже обнадійливою, що робить необхідними заходи із скорочення бюджетного дефіциту. Невизначеність щодо розвитку світової економіки зросла, і існує мало оптимізму щодо швидкого відновлення. Відповідно до останнього прогнозу ОЕСР різниця між песимістичною та оптимістичною оцінками суми ВВП лише США та країн Єврозони становитиме 1 трлн дол. США у 2012 році. В результаті ризики для економічного розвитку України, яка є відкритою економікою із значною часткою імпорту та експорту у ВВП, значно зросли протягом останніх місяців. Відповідно до прогнозу Інституту реальний ВВП зросте на 3,6% у 2012 році за базового сценарію, тоді як він може скоротитись на 3,1% за умови рецесії в розвинутих країнах.

Значна невизначеність та волатильність української економіки знаходить своє відображення в Індексі споживчих настроїв (GFK Ukraine) та показниках ділових очікувань Інституту. Відповідно до опитування ділових очікувань Інститут частка підприємств, які мають песимістичні настрої щодо економічного розвитку більше ніж подвоїлась у третьому кварталі 2011 року до 24,4%.[1] Водночас Індекс споживчих настроїв (GFK) в жовтні був нижчим, ніж минулого року, що також свідчить про підвищенні хвилювання споживачів щодо майбутнього розвитку економіки.[2]

Протягом останніх років уряд оголосив та впровадив зміни в багатьох сферах економічної політики. Разом з тим, протягом цього періоду частка «песимістів» була значно вищою за частку «оптимістів» як відповідно до опитування споживачів, так і до опитування бізнесу. Отже, більшість економічних агентів або ж не очікували покращення економічної ситуації або ж очікували її подальшого погіршення.

Найбільш очікуваною зміною до 2011 року було впровадження Податкового кодексу, який мав би покращити українську складну та дорогу податкову систему. Податковий кодекс було впроваджено з січня 2011 року. Разом з тим, у третьому кварталі 2011 року 65,8% керівників українських промислових підприємств зазначили надмірне оподаткування (що включає ставки податків та податкове адміністрування) головною перепоною розвитку бізнесу. Ймовірно, що проблема полягала в жорсткому та несправедливому податковому адмініструванні. Отже, податкова реформа не сприяла покращенню інвестиційного клімату в державі, незважаючи на зниження ставки податку на прибуток підприємств, скорочений перелік місцевих податків та впорядкування податкового законодавства. Підприємства, які визначили цю перешкоду для ведення бізнесу, зазначили її більшу значимість в третьому кварталі 2011 року.

Іншою важливою перешкодою розвитку бізнесу є значний регуляторних тягар. Частка менеджерів, які вважають цей тягар перешкодою, зросла до 48,4% у першому півріччі та скоротилась до 32,2% в третьому кварталі 2011 року. З одного боку, це скорочення може сигналізувати про більшу ефективність намагань уряду покращити місце країни за рейтингом Ведення бізнесу Світового банку. З іншого боку, це може означати, що жорстке податкове адміністрування затьмарило інші проблеми для бізнесу.

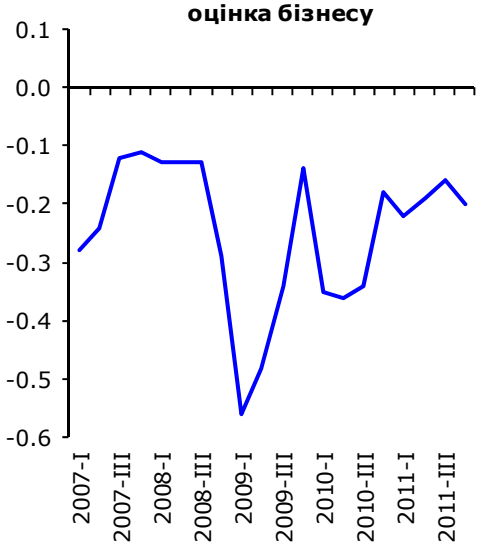
Часті зміни в економічній політиці також належать до важливих проблем, що стосуються державної політики. Традиційно ця перешкода стає менш важливою в третьому кварталі року, що може бути пов'язаним із нижчою активністю уряду та парламенту через період відпусток. Зокрема, в третьому кварталі 2011 року це стало причиною покращення інтегрованого індексу «*несприятливий регуляторний клімат*».

Отже, державна політика здається не дуже ефективною в покращенні ділового клімату в Україні. Брак ефективною політики та відсутність структурних реформ також зробити внесок в падіння реального ВВП України у 2009 році на 14,8%. Оскільки не очікується швидкого відновлення світової економіки, конкуренція за іноземні інвестиції збільшується. Сприятливий інвестиційний клімат може сприяти швидшому відновленню української економіки за умов значної невизначеності та волатильності. Отже, уряд виграє від покращення регуляторної клімату в країні. Варто почати з впровадження справедливого податкового адміністрування, за яким платники податків зможуть захищати свої права, податкове адміністрування відповідатиме закону, а податкові інспектори не використовуватимуть регулювання вибірково. При проведенні реформ владі слід докласти всіх зусиль щодо комунікації чітких пояснень щодо необхідних кроків та заходів з фіскальної консолідації з метою зробити їх зрозумілими для всіх економічних агентів. В цілому, низька довіра до державної політики ставить під загрозу успішність впроваджених реформ.

[1] Квартальне опитування підприємств, Інститут економічних досліджень та політичних консультацій, No.4(38), листопад 2011 року

[2] Споживчі настрої в Україні, жовтень 2011: покращення на 3,9 п. до 78,6, http://www.gfk.ua/imperia/md/content/gfkukraine/pressreleases/111118_gfk_rel_cci_october_ukr.pdf

Індекс поточної ситуації: оцінка бізнесу

Джерело: опитування Інституту

Надмірне оподаткування як перешкода

Джерело: опитування Інституту

Місячний Економічний Моніторинг України

Політика: Україна прагне до продовження діалогу з МВФ та ЄС

З 25 жовтня по 3 листопада 2011 року в Києві працювала місія МВФ з метою вивчення можливості подальшого надання фінансування Україні і, зрештою, взяла паузу, щоб провести додаткову технічну роботу. В ході консультацій з українським урядом сторони обговорили наслідки кризи в ЄС і результатів переговорів з Росією про зниження ціни на газ. МВФ очікував від України підвищення тарифів на газ для населення, рішення про що уряд так і не ухвалив. За словами Прем'єр-міністра Миколи Азарова із завершенням газових переговорів із Росією Україні доведеться коригувати свої домовленості з МВФ на 2012 рік в рамках угоди «стенд-бай».

11 листопада України оголосила про фактичне завершення переговорів щодо Угоди про асоціацію з ЄС, яка включає створення глибокої і всеосяжної зони вільної торгівлі. Таким чином, уряд висловив надію, що текст Угоди буде парафований сторонами 19 грудня на щорічному саміті Україна-ЄС, який має відбутись в Києві. Тим не менше, 24 листопада, під час дискусій на засіданні Комітету парламентського співробітництва між Україною та ЄС з'ясувалось, що Угода про асоціацію технічно не готова до парафування в ході майбутнього саміту. Водночас європейські дипломати не приховують, що, крім технічних, існують цілком очевидні політичні пояснення цієї ситуації, пов'язані з посиленням недемократичних тенденцій в Україні.

Реальний сектор: Сільське господарство пришвидшило зростання

Зростання реального промислового випуску надалі сповільнилось до 4,7% дпр у жовтні порівняно із 6,4% дпр у вересні. Зокрема зростання хімічної промисловості та металургії сповільнилось, ймовірно, через низький зовнішній попит. Водночас зменшення темпів зростання випуску харчової промисловості може бути пов'язане із ефектом статистичної бази. Крім цього, повільніше зростання випуску в ряді секторів порівняно із вереснем може пояснюватись зміною в кількості робочих днів.

Зростання вантажообороту становило 7,3% дпр в перші десять місяців 2011 року завдяки відновленню промислового виробництва та гарному врожаю, а також збільшенню обсягів транзиту нафти та газу. Зростання сільського господарства пришвидшилось до 16,6% дпр через рекордний врожай більшості рослинних культур. Більше виробництво м'яса та яєць стимулювало зростання тваринництва на 2,4% дпр.

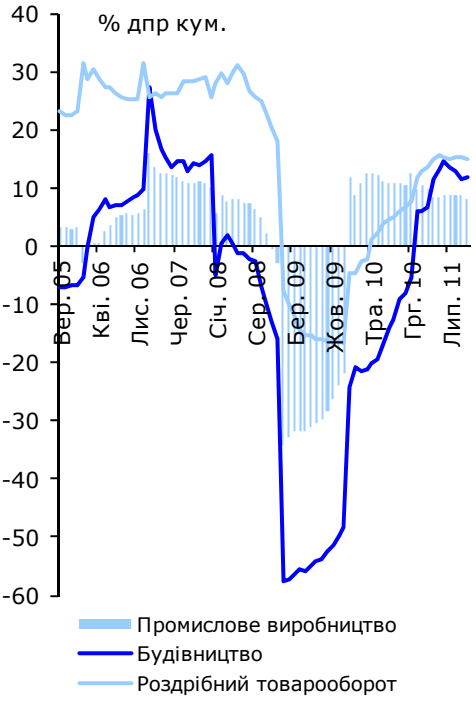
Вища заробітна плата та відкладений попит уможливили зростання роздрібної торгівлі на 14,9% в січні-жовтні. Водночас приріс будівельних робіт становив 11,7% дпр. Все ж, обсяг будівельних робіт залишився значно нижчим, ніж до кризи, насамперед, через низькі обсяги банківського кредитування.

Галузеві новини: Частка державної власності зменшується

Енергетика. 23 листопада компанія ДТЕК, яка входить в групу Систем Кепітал Менеджмент (System Capital Management, SCM), виграла конкурси з концесії державних підприємств "Ровенькиантрацит" і "Свердловантрацит". Концесійні угоди будуть укладені на 49 років. За умовами конкурсу, в наступні чотири роки ДТЕК має інвестувати в розвиток "Ровенькиантрацит" і "Свердловантрацит" 3,0 млрд грн і 2,7 млрд грн. відповідно. Такі капітальні інвестиції повинні забезпечити збільшення обсягу видобутку вугілля до 2016 року на цих шахтах відповідно на 0,1 млн т та 0,43 млн т. Сукупний концесійний платіж було визначено у сумі 120 млн грн на рік порівняно із доходами шахт на рівні 5,0 млрд грн та 160 млн грн чистого прибутку у 2010 році. В цілому, концесія вугільних шахт є позитивним кроком в Україні,

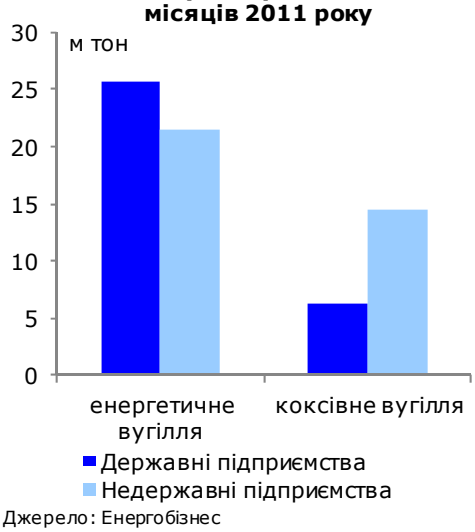
Населення: 45,6 млн.
Промислове виробництво/ВВП: 28%
Сільськогосподарське виробництво/ВВП: 8%
Інвестиції/ВВП: 19%
Експорт: Росія 25%, ЄС 28%
Імпорт: Росія 22%, ЄС 35%

Тенденції реального сектору

Джерело: Держстат

Видобуток вугілля за 10 місяців 2011 року

Джерело: Енергобізнес

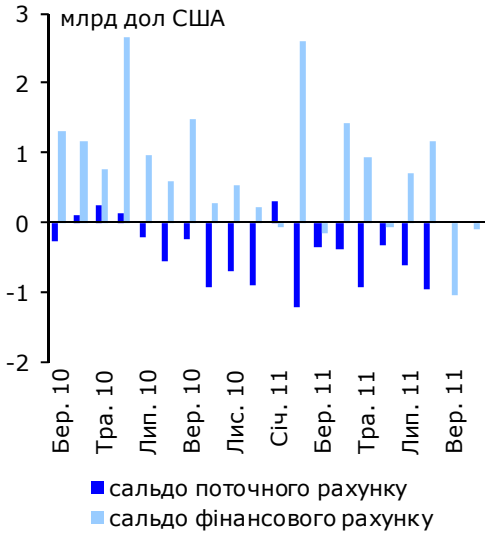
враховуючи зношеність їх активів. Проте процедура тендеру була недостатньо прозорою і справедливою, що викликає питання стосовно найбільш сприятливих результатів цих концесій.

Приватизація. В листопаді з першого аукціону із продажу Західенерго успішно розпочався новий етап приватизації енергетичних компаній України. Єдиним учасником була компанія ДТЕК, яка запропонувала за 45,1% пакет акцій 1,9 млрд грн. Після продажу Укртелекому, це вже другий прецедент аукціону із єдиним учасником за нинішнього керівництва ФДМУ. В результаті остаточна ціна продажу буде встановлена після проведення процедури незалежної оцінки.

Аукціон з продажу 25% пакета акцій Київенерго було перенесено з 25 листопада на 9 грудня. Всього було зареєстровано два претенденти - Полтаваобленерго і ДТЕК. Початкова ціна за об'єкт становила 432,3 млн грн. Компанія ДТЕК стала переможцем конкурсу оскільки запропонувала ціну 450,5 млн грн, що була на 4,5 млн грн більше за ціну конкуренту. Отже, енергохолдинг ДТЕК збільшив свою частку на енергетичному ринку, і, ймовірно, надалі прийматиме активну участь в приватизації енергетичних компаній.

В цілому, Україна має намір продати 10 енергетичних компаній у 2012 році. Таким чином, ФДМУ планує розпочати наступний рік низкою великих продажів в енергетичному секторі. Процесам приватизації може сприйняти прийняття Державної програми приватизації, яка була представлена на розгляд парламенту і може бути схвалена у найближчі місяці.

Платіжний баланс

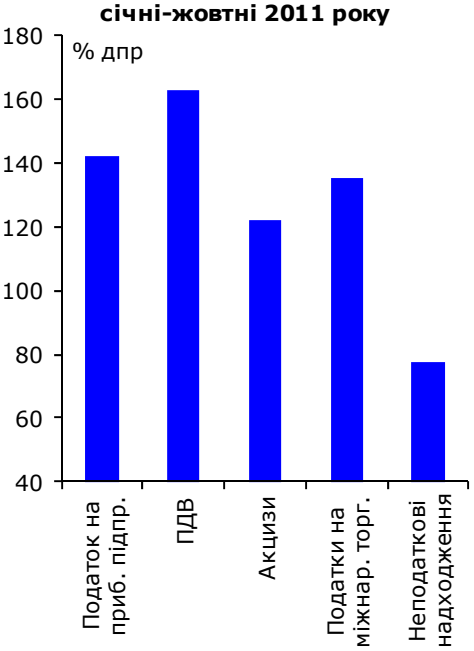
Джерело: попередні оцінки НБУ

Зовнішній сектор: Дефіцит рахунку поточних операцій розширився до 1,5 млрд дол. США

У жовтні дефіцит рахунку поточних операцій розширився до 1,5 млрд дол. США і досягнув найвищого рівня за останні три роки. Дефіцит торгівлі товарами досягнув 1,8 млрд дол. США, оскільки зовнішній попит залишився низьким, а імпорт мінеральних продуктів та продукції машинобудування продовжив зростати. Внаслідок сезонних факторів профіцит торгівлі послугами зменшився до 0,25 млрд дол. США з 0,5 млрд дол. США у вересні. Зменшення виплат доходів обмежило погіршення поточного рахунку.

Дефіцит фінансового та капітального рахунку у жовтні звузився до 0,1 млрд дол. США з 1,0 млрд дол. США у вересні через тимчасове зменшення виплат за зовнішнім боргом і збільшення зовнішнього фінансування. Відновлення "інших" потоків капіталу незрозумілого походження та зменшення попиту на готівкову валюту також сприяло зменшенню дефіциту фінансового рахунку.

Доходи Державного бюджету у січні-жовтні 2011 року

Джерело: звіти Державного казначейства

Фіскальна політика: Дефіцит Державного бюджету продовжує зростати

У січні-жовтні доходи Державного бюджету (загальний і спеціальний фонд) зросли на 36,5% дпр до 252 млрд грн. Це пояснюється, передусім, відновленням економіки. Доходи від податку на прибуток підприємств (ППП) збільшились на 42,3% дпр, що, здебільшого, пов'язано зі збільшенням прибутків приватних промислових компаній. Крім того, значні суми надходжень до бюджету були отримані в результаті переплат за податками та завдяки податковим перевіркам. Надходження від ПДВ збільшились на 63,2% дпр у зв'язку зі зростанням імпорту та внутрішнього виробництва, а також завдяки кращому адмініструванню. Більш того, сукупна сума відшкодування ПДВ залишились на рівні близькому до минулого року, оскільки тоді майже половину відшкодування було здійснено шляхом випуску ПДВ-облігацій. Крім того, доходи від рентних платежів та акцизів зросли внаслідок підвищення ставок.

Перевиконання плану доходів загального фонду Державного бюджету за десять місяців поточного року склало 3,7%. Це, передусім, відбулося внаслідок вищих, ніж передбачалося, надходжень від ПДВ та ППП. Водночас доходи від податків на

міжнародну торгівлю та акцизного збору були нижчими, ніж планувалося.

Видатки загального фонду Державного бюджету склали 93,5% від плану (або 77,0% від річного плану). Капітальні видатки становили лише 48,7% від річного плану. Дефіцит Державного бюджету (загальний фонд) збільшився до 13,1 млрд грн з 10,9 млрд грн у січні-вересні, що досі є нижчим, ніж планувалося (33,0 млрд грн).

Соціальна політика: Пенсійний фонд, ймовірно, стикнувся із розривом ліквідності

У січні-жовтні Пенсійний фонд отримав з усіх джерел фінансування 163 млн грн, що на 7,0% більше, ніж за такий період минулого року. Зростання, насамперед, пояснювалось більшим фондом оплати праці, що підтримало зростання власних доходів Фонду на 17,8% дпр. Водночас уряд виявився оптимістичним при плануванні річного дефіциту Фонду, який, за оцінками, мав скоротитись до 17,8 млрд грн з фактичного дефіциту на рівні 35 млрд грн у 2010 році. В результаті, Державне казначейство продовжило надавати Пенсійному фонду позики для покриття розривів ліквідності і забезпечення вчасної виплати пенсій. Хоча інформація про ці позики не оприлюднюється, аналіз даних свідчить, що, ймовірно, їх сума збільшилась до близько 12 млрд грн протягом перших десяти місяців цього року. Зважаючи на погіршення прогнозу економічного розвитку у 2012 році навряд чи уряду вдасться значно скоротити дефіцит Фонду наступного року відповідно до показників, які було передбачено в проекті Державного бюджету на 2012 рік.

Ринок праці: Нерівність у виплаті заробітної плати залишилась

У вересні 2011 року 5,9% працівників, яким оплачено більше 50% робочого часу, отримали заробітну плату, нижче за мінімальний рівень порівняно із 7,9% в такий місяць минулого року. Середня заробітна плата зросла на 16,5% дпр у вересні. Медіанна заробітна плата збільшилась майже так само, що свідчить про сталий рівень нерівності у виплаті заробітної плати. Нижчі заробітні плати традиційно сплачувались в сільському господарстві, де частка працівників із заробітною платою, нижчою за 1500 грн, становила більше 50%. Така значна частка може пояснюватись високою кількістю працівників із частковою зайнятістю в цьому секторі. Водночас такі бюджетні сектори як освіта та охорона здоров`я також характеризувались порівняно значною часткою штатних працівників із нижчою оплатою праці, ніж мінімальна заробітна плата. У вересні сільське господарство, освіта та охорона здоров`я в середньому виплачували заробітну плату, яка була на більш, ніж 20% нижчою за середню по економіці. Сектор фінансових послуг сплачував заробітну плату, яка була на 90% вищою, за середню.

Монетарна політика: Інфляція продовжила сповільнюватись

У листопаді зростання ІСЦ сповільнилось до 5,2% дпр; Держстат повідомив, що рівень цін був нижчим ніж у квітні. Гарний урожай сприяв зростанню цін на продукти харчування лише на 1,6% дпр і падінню цін на ряд сирих харчових продуктів. Уряд також стримував ціни на комунальні послуги та продовжував впливати на ціни на інші продукти через пряме регулювання та адміністративний тиск. Водночас інфляційні очікування дещо сповільнились, а соціальні стандарти зростали помірно. Базова інфляція, що виключає коливання цін на сирі харчові продукти, енергію та товари, що підлягають державному ціновому регулюванню, сповільнилась до 7,3% дпр в листопаді.

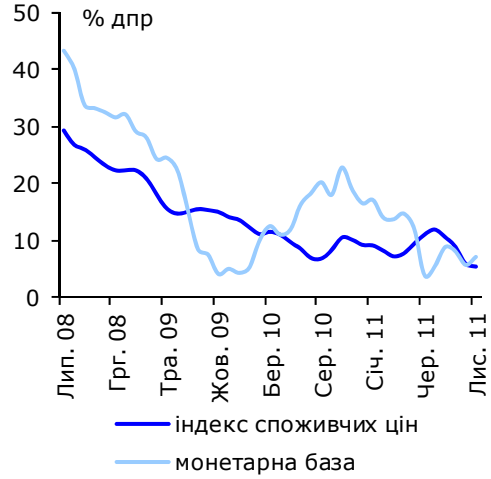
НБУ продовжував проводити жорстку монетарну політику, оскільки він надалі продавав іноземну валюту і відмовився розширити рефінансування. В результаті місячна ставка Київпрайм залишалась понад 25% річних, а окремі банки пропонували ставки по депозитах понад 20% річних. Починаючи

Середня заробітна плата

Джерело: Держкомстат

Динаміка монетарної бази та індекса споживчих цін

Джерело: Держстат, НБУ

з 1 грудня, НБУ підвищив резервні вимоги по короткостроковим вкладам в іноземній валюті на 1.5 процентних пунктів. Це збільшило обсяг обов'язкових резервів на 1 млрд грн. Водночас НБУ вивільнив 30% резервів або понад 4 млрд грн для щоденних операцій банків, хоча банки все ж зобов'язані мати ці кошти на кореспондентському рахунку в кінці дня.

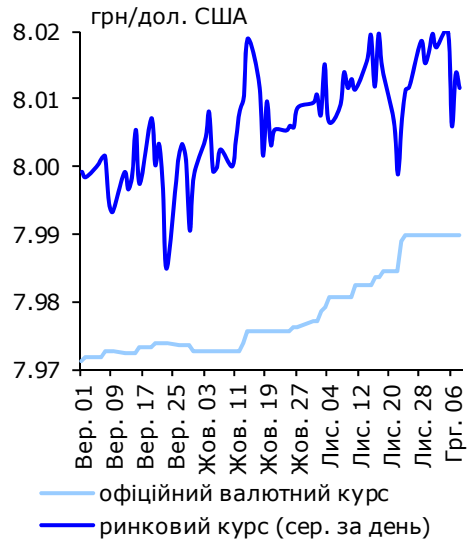
Фінансові ринки: Обмінний курс залишався стабільним в листопаді

Обмінний курс. У листопаді міжбанківський валютний курс залишався стабільним на рівні приблизно 8,01 грн за дол. США. Обмежена ліквідність змусила окремі банки продавати іноземну валюту, щоб збільшити гривневу ліквідність. Попит на готівкову валюту стримувався вимогами щодо документації, а експортні доходи скоріш за все залишались стабільними. Міжнародні резерви НБУ знизились на 1,7 млрд дол. США до 32,4 млрд дол. США та негативний вплив коливань курсу долара США до євро та австралійського долара. За оцінкою ІЕД резерви НБУ включають близько 10 млрд євро та принаймні 1,5 млрд австралійських доларів.

Державний борг. У листопаді Міністерство фінансів продовжило розміщувати індексовані облігації, які вперше були запроваджені у вересні. Проте, попит на ці облігації був низьким через небажання Міністерства фінансів підвищувати доходність за облігаціями, тоді як ліквідність банківського сектора була низькою. В результаті уряду вдалося розмістити лише трирічні індексовані ОВДП на суму 1,4 млрд грн з середньозваженою доходністю 8,3% річних, які, ймовірно, були придбані державними банками за підтримки НБУ. Обсяг розміщення та кошти, накопичені на єдиному казначейському рахунку, дозволили уряду вчасно погасити основну суму боргу та відсоткові виплати за своїми зобов'язаннями.

30 листопада Міністерству фінансів вдалося відтермінувати погашення позики, одержаної від Російського ВТБ в 2010 році, ще на півроку. Така відстрочка дозволила зменшити боргове навантаження наприкінці року й створила можливість для уряду переоформити позику на довгострокові облігації в першій половині 2012 року.

Обмінний курс

Джерело: НБУ

Економічні Тенденції		IIIкв10	IVкв10	Iкв11	IIкв11	Січ.	Лют.	Бер.	Квіт.	Тра.	Чер.	Лип.	Сер.	Вер.	Жов.	Лис.
С/госп. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	-1,3	-1,0	5,3	3,2	5,3	5,0	5,3	4,0	3,5	3,2	9,1	10,5	13,7	16,6	...
Пром. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	10,8	11,0	9,7	8,7	9,7	10,5	9,7	8,5	8,5	8,7	8,7	8,9	8,6	8,2	...
Будівництво (реальне, кум.)	% дпр	-12,6	-5,4	6,8	14,5	6,1	6,1	6,8	11,6	13,2	14,5	13,6	13,0	11,4	11,7	...
Роздрібний товарооборот (реальне, кум.)	% дпр	5,1	7,6	13,5	15,2	11,7	12,7	13,5	14,9	15,5	15,2	15,0	15,2	15,2	14,9	...
Середня заробітна плата	грн.	2332	2407	2389	2605	2297	2338	2531	2533	2573	2708	2749	2694	2737	2729	...
ІСЦ	% дпр	10,5	9,1	7,7	11,9	8,2	7,2	7,7	9,4	11,0	11,9	10,6	8,9	5,9	5,4	5,2
ІВЦ	% дпр	19,2	18,7	20,3	20,0	18,0	21,4	20,3	20,8	18,8	20,0	20,3	19,9	21,3	16,3	17,3
Експорт (дол. США, кум.)*	% дпр	28,6	27,7	40,5	42,5	53,6	46,8	49,2	44,4	43,9	42,5	40,0	39,7	38,0	36,1[e]	...
Імпорт (дол. США, кум.)*	% дпр	28,2	30,1	52,8	50,8	54,4	64,1	58,5	52,3	52,5	50,8	46,7	46,1	44,1	41,8[e]	...
Баланс торгівлі товарами (кум.)	млрд. дол. США	-4,8	-8,4	-3,0	-5,5	-0,4	-2,1	-3,1	-3,8	-4,6[e]	-5,5	-6,7	-7,8	-9,1	-7,0[e]	...
Поточний рахунок, на кінець періоду**	млрд. дол. США	-0,5	-2,9	-1,3	-2,9	0,3	-0,9	-1,3	-1,6	-2,5	-2,9	-3,3	-4,5	-5,5	-11,1[e]	...
Поточний рахунок (кум.)	% ВВП	-0,5	-2,1	-3,8	-4,0	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	...
Валові міжнародні резерви	млрд. дол. США	34,7	34,6	36,4	37,6	35,1	36,7	36,4	38,4	37,9	37,6	37,8	38,2	35,0	34,3	32,4
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	18,0	15,8	13,7	3,9	17,1	14,0	13,7	14,7	12,1	3,9	5,4	8,8	8,1	5,7	7,1
Сер.відс.ставка за кредитами у грн.	% річних	13,0	13,6	13,3	13,5	13,6	12,9	13,3	13,0	13,4	14,0	13,9	14,9	15,5	18,7	18,9
Обмінний курс(міжбанківський), середній	дол. США	7,90	7,96	7,95	7,98	7,95	7,95	7,97	7,97	7,98	7,99	7,99	7,99	8,00	8,01	8,01
Обмінний курс(офіційний), середній	дол. США	7,90	7,93	7,94	7,97	7,95	7,94	7,94	7,96	7,97	7,97	7,97	7,97	7,97	7,97	7,98
Обмінний курс, середній	євро	10,18	10,79	10,85	11,48	10,62	10,83	11,10	11,49	11,48	11,47	11,38	11,42	11,03	10,91	10,84

Джерела: Держкомстат, НБУ, Міністерство фінансів, власні розрахунки,
* Місячні дані наведені тільки для експорту/імпорту товарів (джерело: Держкомстат),
квартальні дані наведені для експорту/імпорту товарів та послуг (джерело: НБУ)
** Середньозважена відсоткова ставка за кредитами у гривнях (джерело: НБУ)
[e] оцінка НБУ

Основні Економічні Показники		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Номінальний ВВП	млрд. грн.	170,1	204,2	225,8	267,3	345,1	441,5	544,2	720,7	948,1	914,7	1095,0
Номінальний ВВП	млрд. дол. США	31,3	38,0	42,4	50,1	64,9	86,2	107,8	142,7	179,9	117,4	138,0
Зростання ВВП (реальне)	% дпр	5,9	9,2	5,2	9,6	12,1	2,7	7,3	7,9	2,1	-15,1	4,2
Промислове виробництво (реальне)	% дпр	13,2	14,2	7,0	15,8	12,5	3,1	6,2	10,2	-3,1	-21,9	11,2
Сільськогосп. виробництво (реальне)	% дпр	9,8	10,2	1,2	-11,0	19,7	-0,1	0,4	-5,2	17,5	0,1	-1,0
ІСЦ, в середньому за період	% дпр	28,2	12,0	0,8	5,2	9,0	13,5	9,1	12,8	25,2	15,9	9,4
ІСЦ, на кінець періоду	% дпр	25,8	6,1	-0,6	8,2	12,3	10,3	11,6	16,6	22,3	12,3	9,1
ІВЦ, в середньому за період	% дпр	20,9	8,6	3,1	7,6	20,5	16,7	9,6	19,5	35,5	6,5	20,9
ІВЦ, на кінець періоду	% дпр	20,8	0,9	5,7	11,1	24,1	9,5	14,1	23,3	23,0	14,3	18,7
Експорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	17,9	9,5	10,7	24,0	42,6	7,5	13,2	27,5	33,8	-36,7	27,1
Імпорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	18,9	14,1	4,9	28,7	31,3	20,4	22,0	35,5	38,6	-43,1	29,3
Поточний рахунок	млрд. дол. США	1,5	1,4	3,1	2,9	6,9	2,5	-1,6	-5,3	-12,9	-1,9	-2,9
Поточний рахунок	% ВВП	4,7	3,7	7,6	5,9	10,6	2,9	-1,5	-3,7	-7,2	-1,7	-1,7
Чисті прямі іноземні інвестиції	млрд. дол. США	0,6	0,8	0,7	1,4	1,7	6,5	5,3	9,2	9,9	4,5	5,7
Міжнародні резерви	млрд. дол. США	1,5	3,1	4,4	6,9	9,7	19,4	22,4	32,5	31,5	26,5	36,7
Дефіцит (профіцит) зведеного бюджету*	% ВВП	-0,7	-1,9	0,8	-0,2	-3,0	-1,9	-0,7	-1,1	-1,5	-2,4	-5,9
Загальний державний борг	% ВВП	45,3	36,5	33,5	29,0	24,7	17,7	14,8	12,5	19,9	33,0	39,5
Зовн. державний борг (загальний)	% ВВП	33,0	26,3	24,1	21,4	18,6	13,4	11,7	9,8	15,0	21,5	25,3
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	39,9	37,4	33,6	30,1	34,1	53,9	17,5	46,0	31,5	4,4	15,8
Обмінний курс, середній	дол. США	5,4	5,4	5,3	5,3	5,3	5,1	5,1	5,1	5,3	7,8	7,9
Обмінний курс, на кінець періоду	дол. США	5,4	5,3	5,3	5,3	5,3	5,1	5,1	5,1	7,7	8,0	8,0
Обмінний курс, середній	євро	5,0	4,8	5,0	6,0	6,6	6,4	6,3	6,9	7,7	10,9	10,5
Обмінний курс, на кінець періоду	євро	5,1	4,7	5,5	6,7	7,2	6,0	6,7	7,4	10,9	11,7	10,6

Джерела: Держкомстат, НБУ, Міністерство фінансів, власні розрахунки
* "Мінус" означає дефіцит бюджету

Квартальні тенденції

Національні рахунки		IV 08	I 09	II 09	III 09	IV 09	I 10	II 10	III 10	IV 10	I 11	II 11	III 11
ВВП	млрд. грн.	244,1	189,0	214,1	250,3	259,9	219,4	260,2	304,7	310,3	263,6	316,5	385,0[e]
Реальний ВВП	% дпр	-7,8	-19,6	-17,3	-15,7	-6,7	4,8	5,5	3,6	3,3	5,3	3,8	6,6
Споживання домогосподарств (реальне)	% дпр	4,7	-14,5	-14,5	-14,3	-16,2	1,2	7,8	9,4	9,0	12,7	14,1	…
Споживання сектору держ. управління (реальне)	% дпр	7,4	0,2	-1,6	-4,3	-3,7	4,1	-1,9	3,7	5,0	0,1	-0,4	…
Валове нагромадж. осн. капіталу (реальний)	% дпр	-23,1	-58,0	-55,9	-53,2	-33,7	-7,5	-1,2	12,6	10,6	4,5	8,6	…
Експорт тов/посл (реальний)	% дпр	-13,2	-22,2	-34,1	-30,9	6,9	-0,2	10,8	2,6	4,9	19,0	4,9	…
Імпорт тов/посл (реальний)	% дпр	-11,8	-37,4	-52,3	-47,6	-11,1	-7,8	16,7	20,2	14,3	39,3	24,2	…
Сільське госп., мислив., ліс. госп. (реальна)*	% дпр	19,2	-1,1	3,4	2,2	-11,6	4,9	0,1	-3,3	0,3	5,8	1,1	…
Обробна пром. (реальна)*	% дпр	-27,0	-33,7	-26,1	-25,6	6,5	14,4	16,1	12,5	15,0	12,9	8,7	…
Будівництво (реальна)*	% дпр	-39,5	-54,2	-42,7	-43,6	-32,8	-12,4	-8,7	7,4	1,3	7,8	21,7	…
Торгівля, ремонт (реальна)*	% дпр	-6,2	-15,6	-15,7	-22,0	-16,4	1,1	-1,6	1,7	0,3	9,7	1,6	…
Транспорт (реальна)*	% дпр	-0,3	-13,4	-9,2	-5,7	-0,4	5,5	6,8	5,2	3,0	4,4	5,8	…
Платіжний баланс													
Сальдо рахунку поточних операцій	млрд. дол. США	-3,7	-0,6	-0,2	-0,1	-0,9	0,0	0,5	-1,0	-2,5	-1,3	-1,6	-2,7[e]
Сальдо рахунку поточних операцій	% від ВВП	-9,4	-2,6	-0,6	-0,2	-2,7	-0,1	1,6	-2,5	-6,4	-3,8	-4,1	-5,6[e]
Баланс товарів	млн. дол. США	-3562	-882	-622	-1396	-1407	-1236	-697	-2870	-3585	-2880	-2320	-4,1[e]
Баланс послуг	млн. дол. США	15	116	432	1256	550	930	1115	1536	823	855	1047	1,5[e]
Поточні трансферти	млн. дол. США	723	632	667	640	722	608	728	797	842	1034	866	978[e]
Прямі іноземні інвестиції	млн. дол. США	1058	883	1279	1210	1282	923	1196	1470	2170	882	2284	2088[e]
Портфельні інвестиції	млн. дол. США	-967	-350	-351	-2286	1428	-307	804	2532	1288	1163	1841	…
Валові золотовалютні резерви	млрд. дол. США	31,5	25,4	27,3	28,2	26,5	25,1	29,5	34,7	34,6	36,4	37,6	35,0
Ринковий обмінний курс, грн./дол. США	середнє	6,49	8,09	7,76	7,99	8,06	8,00	7,91	7,90	7,96	7,95	7,98	7,99
Офіційний обмінний курс, грн./дол. США	середнє	6,21	7,70	7,66	7,82	7,99	7,99	7,91	7,90	7,93	7,94	7,97	7,97
Бюджет													
Доходи зведеного бюджету	% від ВВП	31,6	35.9	30,6	25,5	36,0	30,6	30,0	23,0	32,0	32,0	29,5	28,3[e]
Податок на доходи фіз. осіб	% від ВВП	4,9	5.3	5,3	4,4	4,7	4,9	4,8	4,3	4,8	4,9	4,7	4,0[e]
Податок на прибуток підприємств	% від ВВП	6,3	4.0	3,3	3,7	3,6	4,3	3,0	3,4	4,2	4,4	4,5	3,5[e]
Податок на додану вартість	% від ВВП	7,8	12.1	8,3	6,4	11,0	9,7	9,7	8,4	9,8	7,4	12,6	9,3[e]
Акцизні збори	% від ВВП	1,4	2.0	2,3	2,5	2,6	2,4	2,9	2,5	2,5	2,1	3,0	2,6[e]
Видатки зведеного бюджету	% від ВВП	41,2	35.4	36,6	29,6	34,5	32,7	38,2	30,0	37,2	32,1	32,6	25,8[e]
Поточні видатки	% від ВВП	33,8	34.5	34,9	27,0	31,4	32,1	36,9	26,3	32,5	30,8	30,2	23,0[e]
Капітальні видатки	% від ВВП	7,4	0.9	1,7	2,6	3,1	0,6	1,4	3,7	4,7	1,2	2,3	2,9[e]
Дефіцит зведеного бюджету	% від ВВП	-10,3	0.0	-6,2	-4,5	1,1	-2,0	-7,9	-7,4	-5,6	-0,3	-3,3	3,7[e]
Надходження від приватизації	% від ВВП	0,0	0.0	0,2	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,2	0,4	3,1	0,0[e]
Ринок праці													
Середня зарплата (реальна)	% дпр	0,5	-11,7	-8,6	-10,7	-5,7	3,3	8,7	12,3	11,4	11,1	5,5	7,7
Доходи домогосподарств (реальні)	% дпр	2,7	-10,8	-6,9	-8,6	-7,6	3,7	11,8	11,0	14,7	8,7	3,4	…
Рівень безробіття (за методологією МОП)	% кум	7,5	9,5	9,1	8,6	8,8	9,0	8,5	8,1	8,1	8,7	8,2	…
Банківський сектор													
Грошовий агрегат М0	% дпр	39,3	33,9	22,8	11,5	1,5	5,4	9,9	17,4	16,5	15,7	11,5	8,6
Грошовий агрегат М2	% дпр	31,0	12,0	5,3	-1,4	-5,4	6,9	13,2	21,6	23,1	25,5	22,0	16,0
Вклади населення в нац. валюті	% дпр	7,5	-10,9	-16,1	-25,4	-8,5	7,1	20,1	38,6	41,4	43,3	26,0	16,7
Вклади населення в ін. валюті	% дпр	66,3	31,8	33,0	39,2	4,7	22,8	21,5	17,7	16,9	19,7	21,0	15,7
Кредити комерційних банків в нац. валюті	% дпр	40,4	27,6	27,8	25,2	16,9	13,6	8,3	6,0	11,2	16,0	18,5	21,1
Кредити комерційних банків в іноз. валюті	% дпр	103,6	70,8	48,7	32,4	-15,2	-13,7	-10,5	-13,2	-8,3	-2,1	0,9	-2,3
Довгострокові кредити комерційних банків	% дпр	73,3	50,8	37,3	29,9	-3,8	-3,9	-2,8	0,6	-0,5	5,0	6,3	5,3
Довгострокові кредити комерційних банків	% від загальн.	69,8	69,9	68,2	67,3	68,1	68,5	68,9	67,5	66,3	67,2	66,6	64,4
Середня процентна ставка за кредитами в нац. валюті	% річних	21,6	26,2	19,1	17,5	19,8	17,3	15,0	13,0	15,0	13,1	13,5	14,1
Середня процентна ставка за кредитами в іноз. валюті	% річних	11,9	9,6	9,6	10,0	10,1	10,9	11,1	10,3	10,1	10,2	9,8	8,8

Джерела: Національний банк України, Державний комітет статистики, Державне казначейство, Міністерство фінансів, розрахунки ІЕД
* зміна доданої вартості
[e] -за попередніми даними НБУ, оцінка номінального ВВП ІЕД

Застереження

Місячний Економічний Моніторинг України, розроблений Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій, має виключно інформаційний характер. Судження, представлені у цій публікації, відображають нашу точку зору на момент опублікування та можуть бути змінені без попередження. Хоча ми доклали самих ґрунтовних зусиль для підготовки якомога точнішої публікації, ми не беремо на себе жодної відповідальності за можливі помилки. Інститут не несе зобов'язань за будь-які збитки чи інші проблеми, які виникли прямо чи опосередковано через використання будь-яких показників цієї публікації. Копіювання без попереднього узгодження заборонено. В разі цитування обов'язковим є посилання на Інститут економічних досліджень та політичних консультацій.